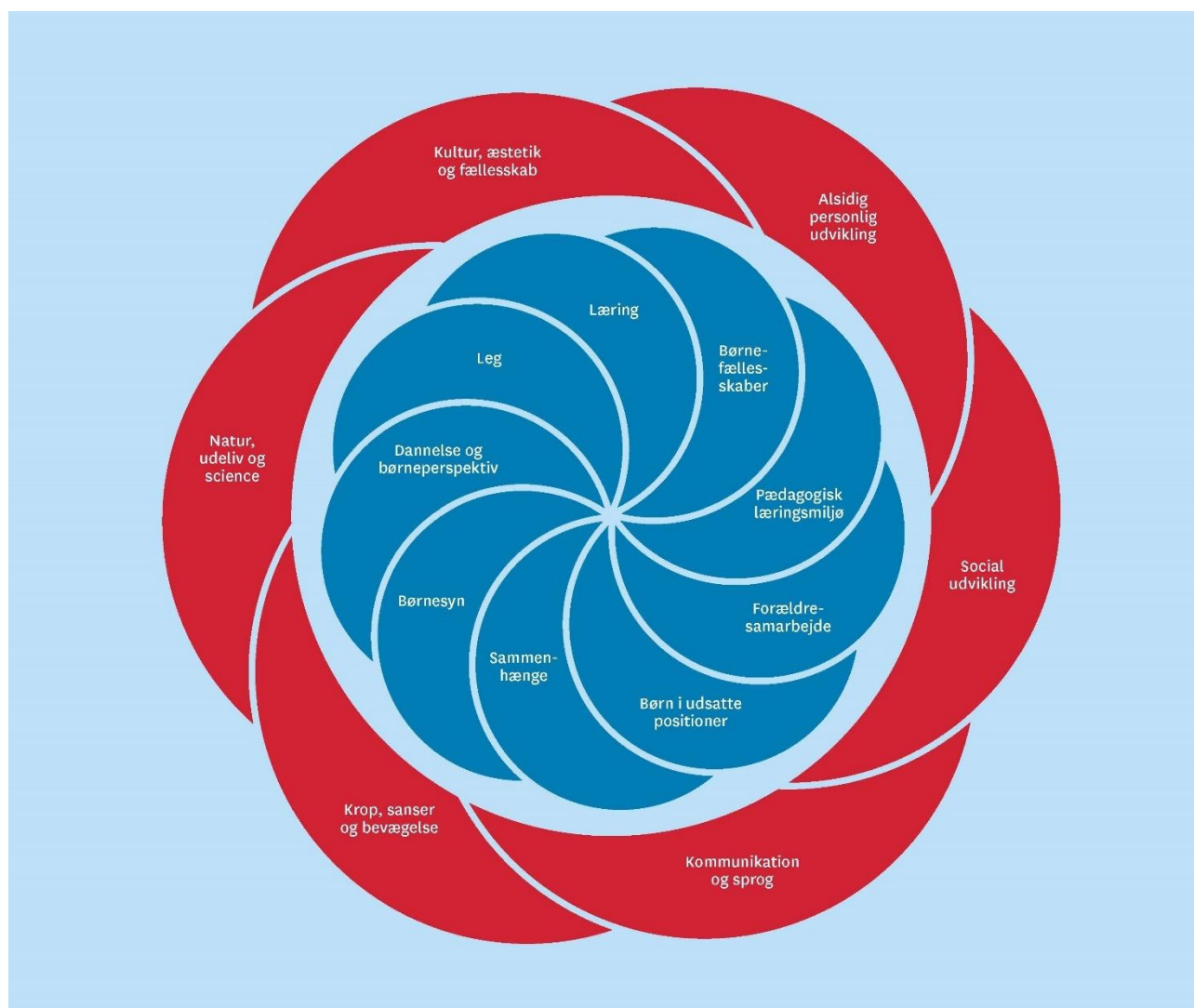

HORNSLET ØST

MOSEGÅRDEN
LÆREPLANER 2022/2023
REVIDERES 2024

LÆREPLAN MOSEGÅRDEN

Indledning

Overstående blomst symboliserer hvordan de 6 kronblade / læreplanstemaer i blomsten overlapper hinanden, at vores arbejde med læreplanstemaerne er en integreret del af vores hverdagsaktiviteter og de 9 grundlag er udgangspunktet for vores pædagogiske arbejde.

Børnesyn: "Barnet bliver til i relationen"

Det enkelte barn er ligeværdigt og unikt, og udvikler sig igennem relationer til andre – såvel børn som voksne- i forpligtende fællesskaber. Disse forpligtende fællesskaber er rammen for børnenes dannelse og udvikling.

I praksis er denne dannelse og udvikling påvirket af, hvilken tilgang og hvilket sprog vi som voksne anvender i kontakten med børnene.

Det er altid de voksne, der har ansvaret, i relationen imellem barn og voksen.

I hverdagen betyder det:

- Pædagogen har høj fokus på at støtte barnet i at blive selvhjulpne, som på sigt giver barnet en glæde ved egen mestring.

- Pædagogen giver tid og plads, så barnet kan øve sig på et hop i udviklingen. Når vi oplever børn der er i konflikt med sig selv eller andre børn, lytter vi til dem og tager deres oplevelser alvorligt, derved lærer de at have tillid til de voksne og at de kan få hjælp. De bliver i stand til selv at bede om et knus, og får større kompetencer i selv at håndtere deres konflikter. Børnenes selvværd bliver dermed styrket.
- Pædagogen rummer de følelser som for barnet kan være svære, vrede, sur, periodisk trist, frustreret, glæde og begejstring, for at give plads til barnets egen erfaring. Pigen, der lige er blevet storesøster kan have det svært med sine følelser, bliver lyttet til og mødt med forståelse af den voksne, og hun føler sig taget alvorligt.
- Vores husmandspædagogik, giver rum til at alle kan være i / bidrage til fællesskabet ud fra egen mestring.
I forbindelse med foderrunden, får hvert barn en spand til foder, de hjælper med at få foderet i spanden og ud til dyrene.
Børnene oplever anerkendelse fra de voksne, og at "jeg er vigtig for dyrene".

Dannelse: Dannelse er den proces, hvor børnene erhverver sig viden i form af kulturelle værdier, færdigheder og holdninger. Dannelse er et begreb for de evner, børnene tilegner sig gennem livet, hvilke er med til at forandre og dermed danne deres personligheder. I denne dannelsesproces indgår bl.a. viden, selvindsigt, etik og moral, normer og værdier og demokrati.

Dannelsesprocessen er nødvendig for vores børn, da de skal lære at agere og indgå i en tid, hvor normer og værdier er skiftende. Børnene har brug for de "rigtige" værktøjer til at kunne håndtere de udfordringer, de møder i livet. Disse værktøjer og værdier skal bl.a. videregives fra forældre og pædagoger via vores interaktioner med børnene.

I hverdagen betyder det:

Skraldeugen:

- Børnene har været igennem en uge hvor fokus har været "affalds sortering" til samling, via skuespil, skralderunde med Rappenskralde. Børnene for en viden om hvorfor!!

Mdr. s fødselsdag:

- Børnene er med til planlægning af dagen, hvor de i fællesskab skaber rammerne om dagen, hvad skal de medbringe og hvad skal der ske- demokrati og medbestemmelse

Konflikt håndtering

- Laver skuespil til samling, hvor medarbejder visualiserer en konflikt/ udfordring som man taler om efterfølgende

Når børnene i Skovgruppen tager vand til madpakken, tager de et glas med til sidemanden.

Børn skal spejle sig i autentiske voksne

Leg: Leg er en værdi i sig selv og den er grundlæggende for børns personlige og sociale læring og udvikling. Leg er læring og den fremmer bl.a. fantasien, virkelysten, sproget, nysgerrigheden, selvværdet og identitetsfølelsen hos børnene.

Af samme grund er og skal legen være en grundlæggende del af børnenes dagligdag.

I gennem leg lærer børn at sige til og fra og mærke sig selv og andre.

I hverdagen betyder det

- 4 børn leger i sandkassen, er optaget af at interagere med hinanden. En af dem kikker op og ser et andet barn, som ser lidt "trist ud". Der spørges straks: du ser lidt ked ud af det, kom og leg med os. Denne obs viser sociale kompetencer og omsorg for hinanden.
- 7 børn tumler og leger dejligt vildt på trampolinerne, en af dem vælter, slår sig og græder. De andre følger barnet hen til en pædagog, barnet vælger at tage en pause. Denne leg lærer børnene at, mærke sig selv og andre samt at vise hensyn.
- 3 drenge på marken, skyder skiftevis ild og is, ud af deres hænder mod hinanden, de skiftes til at dø og vinde. Denne leg stimulerer deres fantasi, virkelyst og nysgerrighed.

Børnefællesskaber:

Børnefællesskabet er afgørende for barnets trivsel og læring, og målet er at alle børn skal føle sig som en del af fællesskabet, og de skal have en oplevelse af at være vigtige og værdifulde.

Det at føle sig værdifuld er afgørende for børnenes selvopfattelse, selvværd og selvtillid. I de forskellige børnefællesskaber opnår børnene forståelse for sig selv og af andre. Centralt i denne proces er, at vi kun bliver selvstændige og bevidste om os selv ved at blive anerkendt af den anden.

I hverdagen betyder det:

- Fodererunden er en af Mosegårdens synlige børnefællesskaber. Og rammesættes af Pædagogen. Fællesskabet består i at dyrene skal fodres, frisk vand, ny halm, vedligehold og evt. opbygning af nye hjem til dyrene. Runden giver børnene ejerskab samt følelsen af, at bidrage til det store fællesskab som Mosegården er. På tværs af alder/ køn bidrager foderrunden til at børnene får øje på hinandens ressourcer.
- For at styrke fællesskabet i hverdagen, deltager børnene i processen med madlavning, der skal skrælles og snittes, de store hjælper de små, alle bidrager ud fra deres forudsætning. Heri styrkes barnets selvværd, og barnet føler sig værdifuld når der deles ud til det store fællesskab.

Læring: Læring er enhver proces, der fører til en udvikling.

Ud over det miljø eller den aktivitet/udfordring børnene bliver præsenteret for, er børnenes generelle trivsel afgørende for hvilken læring de modtager.

Børnene har brug for rammer der fordrer til den læring, der giver børnene mulighed for at udvikles optimalt, og her skal pædagogen være bevidst om sin opgave som rollemodel.

Børnene skal gøres aktive i egne læreprocesser.

I hverdagen betyder det

Lære egne grænser!

Mosegårdens ude område er udformet afvekslende, således at børnene hele tiden skal vurderer

“hvad kan jeg?” Kan jeg cykle hele vejen ned af bakken eller nøjes jeg med den nederste del ?

Kan jeg cykle i sand eller skal jeg vælge fliserne?

Tør jeg kravle op i det store træ? Eller skal jeg kikke på ?

Såvel Ude som inde er Mosegården dekoreret med forskellige plancher med dyr og planter, som ligger op til samtale.

Vores hverdag giver forskellige muligheder for læring. Som f.eks. at tælle:

- Hvor mange børn skal med på tur? Er vi her alle? 12345
- Hvor mange krus skal vi bruge til 16 børn og 2 voksne?
- På træstammen er alle tal fræsset ind, så man kan følge tallene med fingeren.
- Børnene tæller hvor mange kiks de har i madkassen

Læringsmiljøer: Vi søger for, at skabe inspirerende og æstetiske rum og indrette dem, så de for alle, har en tydelig identitet.

Vi har funktionsopdeling af vores rum, så vi har mulighed for at indrette dem efter de forskellige behov, der er i børnegruppen. Spændende og anderledes læringsmiljøer udfordrer børnene, og giver mulighed for udvikling af gamle, som nye kompetencer.

I hverdagen betyder det:

Vores træværksted, naturværksted og kreativt værksted, appellere til læring ved at have redskaber og materialer tilgængeligt i børnehøjde. Det vækker børnenes nysgerrighed og fantasi, f.eks. At have værktøj, træ, søm og skruer tilgængeligt, børnenes initiativer gribes af det pædagogiske personale, til at skabe noget i det pågældende værksted. Lærer værktøjet at kende, samt at bruge det rigtigt. Værkstederne invitere også til at samarbejde om større projekter, hvad enten det er at bygge nyt eller reparere.

Der er stor læring i den daglige foderrunde, her skabes et miljø hvor læring omkring dyrs liv, social omgang og samarbejde er i fokus. Det pædagogiske personale bruger sammen med børnene en hel formiddag, da der ikke kun skal nusses om dyrene, men der skal måles foder op, gøres rent ved dyrene samt tjekke dyrenes trivsel. Herunder er der læring om årstiderne, hvornår kommer der unger, hvilke frugter og grønt høstes hvornår, samt hvilke dyr spiser hvad.

Valhalla bruges af det pædagogiske personale sammen med børnene, til skabe læring om at omgås farlige redskaber og ild med respekt, samt en læring om det sikkerhedsmæssige i dette. Over bålet laves der ofte

mad, i den forbindelse er børnene med til alle processer; at finde ting i køkkenet, forberede samt tilberede madvarer og servering. Heri er der stor læring om hygiejne, socialt samvær, viden om madvarerens oprindelse, køkultur samt oprydning og opvask.

Forældresamarbejde: Daginstitutionen er en vigtig arena i børnenes liv, hvor de tilbringer mange timer, hvilket befordrer, at samarbejdet mellem forældre og institution skal være sundt og godt.

Kernen i dette samarbejde er åbenhed, ærlighed, tillid og respekt.

Udgangspunktet for samarbejdet skal være, en fælles forståelse for barns behov, og et fælles ansvar for dette (sam)arbejde.

Samarbejdets opgave er også at fremme et inkluderende børnefællesskab, til gavn for alle børn.

I hverdagen betyder det.

- Forældre fortæller at lillesøster er syg, alle fået en dårlig nattesøvn, derfor trænger storesøster til lidt ekstra omsorg.
- Barn har snart fødselsdag, far kommer med forslag til børnegruppe til privat fest. Pædagogen er obs på 2 nye venskaber som ikke er på listen og foreslår far at de tilføjes.
- info. i garderoben, dagens aktivitet i korte træk, mangles der skiftetøj eller bleer.
- Når pædagogen ser nye spirende legerelationer, gøres forældrene obs på dette med opfordring til at bakke op med private lege aftaler.

Børn i udsatte positioner er: Børn som er præget af forskellige vilkår, som i kortere eller længere tid påvirker deres trivsel/udvikling. Det kan være, sygdom eller dødsfald i familien, skilsmisse, overgreb, alkoholmisbrug, arbejdsløshed, handicap, børn som af en eller anden grund er/føler sig udenfor fællesskabet.

I hverdagen betyder det.

- Barn får ændret sin position i familien, går fra at være lillebror til storbror. Barnet har det lidt svær og har brug foret ekstra kram i løbet af dagen. Her skal vi som fagpersonale støtte han og være nysgerrige på hans nye følelser.
- Barn viser tegn på ændret adfærd, korter lunte, let til gråd. Pædagogen er obs på at barnet bliver afleveret senere og hentet tidligt af far, pædagogen spørger ind til dette hos mor, som bryder sammen i gråd, fortæller at far har mistet sit job. Det giver mening og forståelse for den ændret adfærd hos barnet.

Sammenhæng: Vi arbejder målrettet med at klæde børnene på til, at tilegne sig de nødvendige kompetencer, erfaringer og strategier, som de skal bruge hver gang, de står overfor nye udfordringer og overgange – klar til børnehave, klar til Skovklub, klar til større fællesskaber mm.

Derudover har vi fokus på, og en strategi, for modtagelse af nye børn.

I hverdagen betyder det

Fra hjem til inst.

- Velkomstsamtale med forældre, med anamnese som et punkt
- Samtale efter 3 mdr. drøftelse af opstart og vores vurdering af barnets generelle udvikling.
- De nye samles i indkørings gr. i en periode efter start.
- Der arbejdes målrettet med de 6 lærings kompetencer.

Fra vuggestue til børnehave.

- De 5 ældste vuggestuebørn spiser i den spisegruppe de skal tilknyttes i børnehaven, det giver genkendelighed når de starter i BH på fuld tid.
- Vuggestuen og børnehave sammen i morgenstunden og om eftermiddagen fra kl. 15.00, hvilket øger kendskabet til personale og større børn
- Vuggestuen deltager i udeaktiviteter i børnehaven, giver tryghed og kendskab til ude arealet
- Der arbejdes målrettet med de 6 lærings kompetencer.

Fra Børnehave til skole.

- Udviklings samtale i sep. før tidlig SFO.
- Forældremøde i samarbejde med Hornslet skole. Med Tema fra de 6 lærings kompetencer.

- Skovgruppen arbejder målrettet med kommunens 6 lærings kompetencer, med fokus på at de skal gøres klar til skolegården.

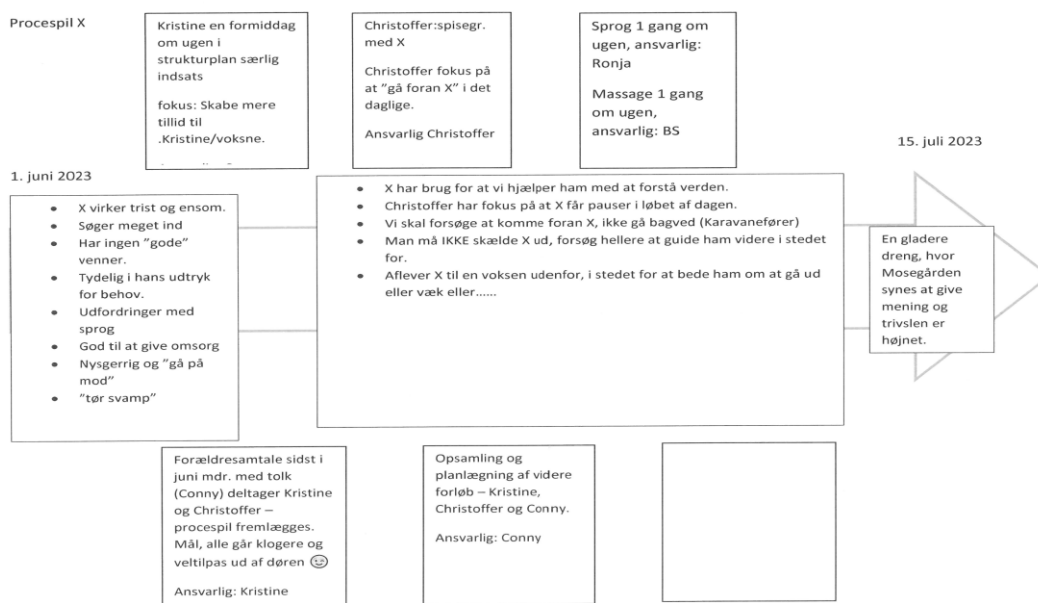
Inddragelse af Lokalsamfundet:

Vi gør brug af de grønne områder omkring Mosegården. Bruger "vores" Skov og Mosen som udflugtsmål. Kvarterets legepladser bliver brugt, vi går tur til biblioteket, indkøbs ture til brugsen, besøg på skolen, bruger Hallens cykel bane. Alt sammen for at give børnene en oplevelse af deres nærområde.

Evaluering

Der bruges proces pile til evaluering på indsatser, struktur og organisering. En metode som er enkelt og let for personale gruppen, den fungerer for huset.

Indsat et eksempel på en pil.

Tema : Personlig udvikling 0 – 3 år

Definition:

- Her tænkes på barnets opfattelse og tro på sig selv, den personlige kompetence udvikles i et miljø der giver barnet mulighed for at være aktiv deltagende og værdsat.

Mål:

- Målet er at børnene skal blive bevidste om sig selv og opleve et miljø hvor de udfordres på deres evner. Under dette punkt er pædagogens faglighed af stor betydning, for barnets mulighed for at udvikle kompetencen. Det er pædagogen der skal motivere – stimulere og skabe plads til barnet / læring.

Hvorfor gør vi det:

- For at skabe rammer for udvikling, nysgerrighed og trivsel.
- For at udfordre barnet til at håndtere alderssvarende krav.

Hvordan gør vi det:

- Møder barnet med anerkendelse, skaber succesoplevelser for barnet.
- Der bliver sagt goddag og farvel på en måde så barnet føler sig afholdt.
- Respekterer barnets personlige grænse, både fysiske og psykiske.
- Vi motiverer, stimulerer og skaber plads til barnet.

Hvornår gør vi det:

- I alle vores daglige gøremål med børnene.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- bevæger sig fra noget kendt til noget ukendt. Viser med krop og sprog hvad det vil. Kan trøstes og falde til ro. Smile når andre smiler. Trøster dem som er kedede af det og smiler når andre er glade. Kalde på andre for at de kan se, høre eller være med.

Børn med særlige forudsætninger:

- Der udarbejdes individuelle handleplaner.
- Vi kører hårdt på sagen, men blødt på barnet.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder.

Tema : Kultur og værdier 0 – 3 år

Definition:

- Her tænkes på at børnene skal have kendskab til musik, teater, litteratur, kunst og foreningsliv. Nationale levemåder, normer samt værdier i den kultur man opvokser i.

Mål:

- Målet er at give børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer. Hvorfor gør vi det:
- For at udvide deres horisont i forhold til traditioner.
- For at give dem glæde ved samling, fælleskab, sang og musik.
- For at give dem en oplevelse af forskellige normer.

Hvordan gør vi det:

- I alle hverdagens gøremål, samling, spisestunden, højtlesning.
- Deltagelse i husets traditioner og øvrige aktiviteter, der vurderes ud fra hvert tiltage hvilke børn der får udbytte af deltagelsen.
- Tydelige voksne der signalerer acceptable og uacceptable omgangsformer.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- eksperimenterer med materialer. Finder på nye og anderledes måder at lege, danse, synge og tegne på. Undersøger det, som er anderledes. Leger med oplevelser fra de nære omgivelser. Klæder sig ud og leger at være en anden. Kigger fokuseret på andres påklædning, sprog og adfærd. Er aktiv med krop og sprog i dramalege. Udvikler og fastholder regler sammen med andre i leg og spil. Deltager i sanglege og sange med mimik og fagter.

Børn med særlige forudsætninger:

- De bliver guidet til aktivt at deltage i alle vores tiltag.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder, foto og nyhedsbreve på AULA, daglig info på tavlen.

Tema : Natur og naturfænomener 0 – 3 år

Definition:

- Her tænkes på naturoplevelse, forståelse og viden om naturen.

Mål:

- At styrke børnenes glæde ved udeliv og natur.

Hvorfor gør vi det:

- For at give børnene mulighed for at bruge naturen som et rum for leg
- For at pirre deres nysgerrighed ved det de finder og ser i naturen.

Hvordan gør vi:

- Ude i alt slags vejr, i skoven, ved bækken.
- Foderrunden
- Kælke når det er koldt og lege med vand når det er varmt.

Hvornår gør vi det:

- I alle vores udendørsaktiviteter.
- Frugtskraldespannd på køkkenbordet = mad til vores dyr.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- Løber, hopper, ler og snakker i og om naturen. Udtrykker begejstring ved at se dyrespor og bosteder for dyr. Bygger og leger med naturmaterialer. Kigger i bøger om dyr og planter og snakker om, hvad det ser. Viser med sin adfærd respekt for dyr og planter, sætter navne eller begreber på nogle dyr, planter og naturfænomener. Flytter ting i naturen og iagttager dyr og deres adfærd. Spørger til regn, sne, ild, sol, måne og stjerner. Spørge til dyrenes boliger og til, hvad de spiser.

Børn med særlige forudsætninger:

- De bliver guidet til aktivt at deltage i alle vores tiltag.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder, foto og nyhedsbreve på AULA, daglig info på tavlen.

Tema : Sprog 0 – 3 år

Definition:

- Her tænkes på de mange forskellige typer af sprog : talesprog, kropssprog og billedsprog.
- I gennem sprog lærer børn at udtrykke egne tanker, og bliver i stand til at forstå andres.

Mål:

- At barnet udvikler sig sprogligt og lærer at kommunikere alderssvarende gennem det verbale og nonverbale sprog.

Hvorfor gør vi det:

- For at barnets sprog udvikles.
- For at barnet føler sig forstået.

Hvordan gør vi det:

- Vi forholder os verbalt til de nonverbale signaler de udsender.
- Vi sætter ord på det vi laver sammen med børnene, ved puslebordet, spisning og leg.
- Vi laver lydlege, synger, fakesange og læser bøger.

Hvornår gør vi det:

- I alle aktiviteter i løbet af dagen.
- Til samling.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- søger øjenkontakt og siger noget, tager initiativ til at snakke med andre. Snakker til andre for at få dem til at se eller høre noget bestemt. Anvender og leger med lyde, ord og remser i samvær med andre, giver respons på det som andre siger og gør. Fortæller om sine oplevelser, siger korte, ens sætninger med mindst 3 - 4 ord. Skriver sit 'navn' – leger, at det skriver. Bruger sproglig korrekte endelser.

Børn med særlige forudsætninger:

- Samarbejde med tale pædagog, motorikvejleder, interne sproggrupper, tegn til tale samt TRAS.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder.

Tema : Krop og bevægelse 0 – 3 år

Definition:

- Her tænkes på at børnene skal have kendskab til sundhed, ernæring, motion og bevægelse.

Mål:

- Målet er at børnene bliver udfordret motorisk. Får en bevidsthed om kroppen og dens funktioner.

Hvorfor gør vi det:

- For at give mulighed for en motorisk alderssvarende udvikling.
- For at børnene bliver bevidste om egne fysiske evner og begrænsninger.
- For at de bliver i stand til at udvikle deres motoriske adfærd efter egne fysiske omstændigheder.

Hvordan gør vi det:

- Vi er ude hverdag, leg på området, igangsætter motoriske aktiviteter
- Motorik med husets motorikvejleder en gang om ugen.
- Vuggestuen er indrettet med henblik på at stimulere børnene motorisk.

Hvornår gør vi det:

- Aktiviteter i hverdagen, på ture i skoven.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- Klarer af- og påklædning, vasker hænder. Tager initiativ til at gå på toilet. Bevæger kroppen i overensstemmelse med konkrete udfordringer. Er stille for at koncentrere sig om at benytte sanserne. Efterligner andres bevægelser med kroppen, går, løber, hopper, kravler, slår kolbøtter, kaster, griber.

Sikkert balancerer på et ben. Cykler, løber eller går over en længere distance uden at give op.

Børn med særlige forudsætninger:

- Tilbud om motorisk screening / test.
- Motorisk træning med motorikvejleder.
- Vi har et bredt samarbejde med ergo / fysioterapeuter, sundhedsplejesker og kostvejleder.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder, foto og nyhedsbreve på AULA, daglig info. på tavlen.

Tema : Social Udvikling 0 – 3 år

Definition:

Her tænkes på empati, tilknytningsrelationer og sociale færdigheder. Disse færdigheder udvikler børnene gennem fællesskaber, venskaber og grupper.

Målet:

Målet er at børnene lære at modtage og vise omsorg. At de er i stand til at indgå i forskellige fællesskaber.

Hvorfor gør vi det:

- For at skabe mulighed for at barnet kan være sammen med andre børn, vise omsorg og kan tage hensyn til andre ud fra egne forudsætninger.
- For at give dem erfaringer med at deres rolle ændre sig i fællesskabet.

Hvordan gør vi det:

- Giver børnene mulighed for at være en del af forskellige fællesskaber.
- Tilbyder aldersopdelte og aldersintegrerede aktiviteter.
- Støtter dem i samværet med andre børn.

Hvornår gør vi det:

- I alle vores daglige gøremål.
- Ved samling: lytte og vente på tur, leg – samarbejde, kompromis og respekt.

Præciseret mål:

Målende kan registres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

smiler ved synet af bestemte børn. Spørger til bestemte børn om de vil deltage. Hjælper, opsøger, roser, efterligner, trøster og taler om bestemte børn gentagne gange. Udtrykker ønske om at være med i fællesskabet på trods af uenigheder. Overholder aftaler og regler i adfærd, leg og spil. Fortæller andre, hvad de må og ikke må. Fortæller, morer sig og udtrykker sin kedafthed, vrede eller angst med tale- og kropssprog. Giver respons på ængstelse og glæde. Viser insisterende, hvad det har lyst til.

Børn med særlige forudsætninger:

- Der laves individuelle handleplaner, tæt guidning i hverdagen.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder.

Tema : Social udvikling 3 – 6 år

Definition:

- Her tænkes på empati, tilknytningsrelationer og sociale færdigheder. Disse færdigheder udvikler børnene gennem fællesskaber, venskaber og grupper.

Målet:

- Målet er at børnene skal anerkendes og respekteres som de personer de er, og de skal opleve at de hører til og gør en forskel. At kunne deltage i et inkluderende fællesskab.

Hvorfor gør vi det:

- For at barnet lærer at værdsætte og respektere, hvad andre bidrager med, at de lærer at udvise empati, at aflæse andres signaler, deltager i fællesskabet.

Hvordan gør vi det:

- Ved at være nærværende voksne
- Fælles historier – billedvæg, stationære projekter, børn hjælper børn, hjælper en voksen med en forpligtende opgave.
- Stille åbne spørgsmål – hvorfor? Pirrer deres nysgerrighed og lære dem at reflektere.

Hvornår gør vi det:

- I alle vores daglige gøremål.
- Ved samling - lytte og vente på tur, leg – samarbejde, kompromis og respekt.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen. Fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet 'ven'. Hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber. Snakker med andre om sine tanker og følelser, lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler. Udtrykker tolerance og accept over for andre. Samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser. Fortæller om at aftaler og regler i lege og spil skal overholdes og gør det selv. Forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet.

Børn med særlige forudsætninger:

- Der laves individuelle handleplaner, lege grupper, arbejde i grupper, tæt guidning i hverdagen.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder.

Tema : Personlig udvikling 3 – 6 år

Definition:

- Her tænkes på barnets opfattelse og tro på sig selv. Den personlige kompetence udvikles i et miljø der giver barnet mulighed for at være aktiv, deltagende og værdsat.

Mål:

- Målet er at børnene skal blive bevidste om egne evner og opleve et miljø hvor de udfordres på deres evner. Under dette punkt er pædagogens faglighed af stor betydning for barnets mulighed for, at udvikle kompetencen. Det er pædagogen der skal motivere – stimulere og skabe plads til barnet / læring.

Hvorfor gør vi det:

- For at lære barnet at sætte sig selv i centrum, sætte grænser for sig selv, at aflæse andre børn og voksne.
- For at skabe mulighed for at barnet kan fuldføre en aktivitet, tror på sig selv og ikke giver op.
- At barnet anderkender sin egen indsats og bliver bevidst om egen formåen.

Hvordan gør vi det:

- Møder barnet med anderkendelse, skaber succes oplevelser for barnet.
- Der bliver sagt goddag og farvel på en rar måde så barnet føler sig afholdt. Bruge barnets styrker i forhold til andre børn – styrker selvværd.
- Respekterer barnets personlige grænse, både fysiske og psykiske.

Hvornår gør vi det:

- I alle vores daglige gøremål med børnene.
- Vi stiller krav om deltagelse i et forpligtende fællesskab som skaber tryghed. Udvikler selvtillid og gensidig tillid igennem succesoplevelser.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger. Udsætter egne behov til fordel for andres og tilbyder andre sin hjælp. Opfodrer og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab. Fortæller hvad det vil være med til og ikke med til. Kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt. Argumenterer for at blive lyttet til og forstået. Viser mod ved, at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter. Giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem. Håndterer andre børns udfordringer og afvisninger.

Børn med særlige forudsætninger:

- Der udarbejdes individuelle handleplaner.
- Vi kører hårdt på sagen, men blødt på barnet.

Evaluering og dokumentation: • På teammøder

Tema : Kultur og værdier 3 – 6 år

Definition:

- Her tænkes på at børnene skal have kendskab til musik, teater, litteratur, kunst og foreningsliv. Nationale levemåder, normer samt værdier i den kultur man opvokser i.

Mål:

- Målet er at formidle og give børnene forståelse for andre kulturer, normer og værdier. Samt at de lærer at benytte forskellige udtryksformer.

Hvorfor gør vi det:

- For at lære børnene hvad der er acceptabelt og uacceptabelt.
- For at motivere dem til at afprøve og bruge forskellige udtryksformer.

- For at give dem viden om traditioner i forskellige sammenhænge.

Hvordan gør vi det:

- Sang og musik til samling, udstilling af børnenes produkter, kreative værksteder, husets traditioner ved jul, høst og fastelavn.
- Normer omkring spisetunden, demokrati = indflydelse på egen hverdag.
- Informationer omkring fritidsaktiviteter: sport, film, kulturnat, spejder, rideskole.
- Pædagogens rolle: tydelige signaler omkring acceptabelt sprog og omgangsformer.

Hvornår gør vi det:

- I alle hverdagens gøremål.
- Projektuger
- Ved årets traditioner

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer. Fortæller om følelser og ideer, som udløses i mødet med forskellige kulturelle udtryk. Former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser. Klæder sig ud og kombinerer nogle af disse leger rolle- og andre børnelege. Fortæller om forskellige kulturer og traditioner. Begrunder sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter. Begrunder med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer. Spørger og reflekterer over livet og døden. I tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn.

Børn med særlige forudsætninger:

- De bliver guidet til aktivt at deltage i alle vores tiltag.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder, foto og nyhedsbreve på AULA, udstillinger af børnenes produkter, optræden ved forskellige lejligheder / traditioner, daglig info på tavlen.

Tema : Natur og naturfænomener 3 – 6 år

Definition:

- Her tænkes på naturoplevelse, forståelse og viden om naturen.
- På Mosegården har vi alle forudsætninger for at tilgodese denne udvikling hos børnene. Naturen er grundstenen i vores hverdag og pædagogik.

Mål:

- At give børnene viden og erfaring med naturens processer.
- At give børnene kendskab til naturens elementer ild, vand, jord og luft.

Hvorfor gør vi det:

For at give børnene oplevelser der sætter sig på nethinden, og som er med til at præge børns forståelse af naturen, og en senere stillingtagen til natur og miljø.

Hvordan gør vi:

- Vi er i og bruger naturen hver dag, dermed oplever børnene skiftende årstider
- Vi slagter vores dyr og tilbereder dem over bål, får en snak om dyr, og ikke mindst livets cyklus
- Vi spiser ude året rundt, på marken, i stalden, ved mosen eller i skoven som giver oplevelser med sol og vind, regn og torden, naturens fænomener.

Hvornår gør vi:

- Vi inddrager børnene i de opgaver der er i vores årshjul.
- Vi er ude i alt slags vejr, i skov, bæk og mose.
- Hverdagsaktiviteter omkring vores dyrhold, pleje og trivsel.
- Aktiviteter i forhold til miljø, kompost, køkkenhave, skidt og skrald runde, dyrenes skraldespand.
- I alle vores hverdagsaktiviteter og gøremål.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet.

- afprøver og udvider sine grænser. Afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til. Omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer. Undersøger og spørger til dyrs og planters livsbetingelser. Fortæller om dyrs levesteder og levemåder. Fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skiften. Rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planters liv og betingelser. Spørger til hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, jorden og ikke i orden. Tilpasser sin adfærd efter gældende regler og normer.

Børn med særlige forudsætninger:

- De bliver guidet til at deltage aktivt i alle vores tiltag.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder, foto og nyhedsbreve på AULA, daglig info på tavlen.

Tema : Sprog 3 – 6 år

Definition:

- Her tænkes på de mange forskellige typer af sprog : talesprog, skriftsprog, kropssprog og billedsprog.
- Igennem sprog lærer børn at udtrykke egne tanker, og bliver i stand til at forstå andres.

Mål:

- Målet er at børn skal udvikle deres sprog og sprogforståelse gennem hverdagsaktiviteter.

Hvorfor gør vi det:

- For at motivere børnene til selv at fortælle historier om egne oplevelser.
- For at få børnene til at, med rim og remser, at lege med sproget.
- For at børn lærer at løse konflikter verbalt.
- For at børn leger med tal og symboler.

Hvordan gør vi det:

- Ved samling, sang, rim og remser, historier, begreber.
- Daglig samtale, give barnet mulighed for at formulere sig, modtage og give besked og handle derefter.
- Give børnene tid til tale, besvare spørgsmål, sprog giver viden om omverden.
- Tydelige voksne, glad, sur, ked af det, sjov, lære børnene at aflæse kropssprog.
- Tydelige voksne der bruger sproget til konfliktløsning.

Hvornår gør vi det:

- Hverdag i vores daglige omgang med børnene, sætter ord på hvad vi gør og hvad ting hedder.
- Giver børnene udfordringer og oplevelser der udvider deres begrebs- og sprogforståelse.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- svarer meningsfuldt på spørgsmål om 'hvordan', 'hvorfor', 'hvem' og 'hvad'. Genfortæller en hændelse og fortæller om noget, som kan eller skal finde sted. Siger lange komplekse sætninger med 'fordi' og 'som'. Benytter ord, tal og bogstaver i leg, tolker, hvad logoer og skilte symboliserer. Genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord.

Børn med særlige forudsætninger:

- Samarbejde med tale pædagog, motorikvejleder, interne sproggrupper, tegn til tale samt TRAS. Indsatser og sprogvurderinger varetages af husets sprog pædagog.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder.

Tema: krop og bevægelse 3 – 6 år

Definition:

- Her tænkes på at børnene skal have kendskab til sundhed, ernæring, motion og bevægelse.

Mål:

- Målet er at børnene bliver udfordret motorisk og præges til en sund livsførelse.

Hvorfor gør vi det:

- For at give mulighed for en motorisk alderssvarende udvikling.
- For at børnene bliver bevidste om egne fysiske evner og begrænsninger.
- For at de bliver i stand til at udvikle deres motoriske adfærd efter egne fysiske omstændigheder.

Hvordan gør vi det:

- Vi tilbyder økologiske basisvarer, tilbereder sund og varieret bålmad, skaber ro omkring spisning, er ude det meste af dagen.
- Finmotoriken øves ved forskellige aktiviteter så som snitteknive, madlavning og arbejdsopgaver som at slå søm i.
- Grovmotoriken øves ved leg på vores udeområde, på fodboldbanen, klatre i træer.
- Derudover giver vi børnene, en viden om dyrevelfærd og miljø, informerer om fritidsaktiviteter.

Hvornår gør vi det:

- I aktiviteter i hverdagen, leg, arbejdsopgaver, i skoven.
- I motorikgrupper.

Præciseret mål:

Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:

- klarer af - og påklædning samt toiletbesøg. Tager passende tøj på i forhold til årstiden og vejret. Hjælper til med praktiske gøremål. Mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt. Veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse. Udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer. Handler kropsligt i overensstemmelse med sproglige opfordringer, beskriver de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og kedafthed. Fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser.

Børn med særlige forudsætninger:

- Tilbud om motorisk screening / test
- Vejledning til forældre af motorikvejleder.
- Vi har et bredt samarbejde med ergo / fysioterapeuter, sundhedsplejersker og kostvejleder.

Evaluering og dokumentation:

- På teammøder, foto og nyhedsbreve på AULA, daglig info. på tavlen.